

**РОЛЬ ПОМАРАНЧЕВОЇ
РЕВОЛЮЦІЇ ТА
РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ
В ІСТОРІЇ СУЧАСНОГО
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В
УКРАЇНІ**

Зміст

- Незалежність України. Історія.
- Помаранчева революція.
- Революція Гідності.
- Помаранчева революція і Євромайдан – у чому різниця?
- Українські реалії.
- Парламентаризм у політичних системах.
- Продиктований вибір.
- Висновки.
- Список використаної літератури.

1. Незалежність України

- *Проголошення незалежності України — шлях, що пройшов український народ від Декларації про Державний суверенітет (16 липня) до проголошення незалежності держави, що отримала офіційну назву — Україна, проголошення Акту її Незалежності (24 серпня), підтвердження цих законодавчих рішень на Всеукраїнському референдумі з обранням Президента України. Період від формування законодавства на проголошення державності, її символів та систем функціонування її народного господарства, армії тощо, закладених Декларацією про державний Суверенітет.*

Передісторія

- 1649 — заснування Гетьманщини. Ліквідована Російською імперією
- 13 грудня 1917 — проголошення незалежності Кримської Народної Республіки. Ліквідована більшовицькою Росією
- 22 січня 1918 — проголошення незалежності Української Народної Республіки. Окупована більшовицькою Росією
- 16 лютого 1918 — проголошення незалежності Кубанської Народної Республіки. Ліквідована більшовицькою Росією
- 19 жовтня 1918 — проголошення незалежності Західно-Української Народної Республіки. Окупована Польською республікою
  - 15 березня 1939 — проголошення незалежності Карпатської України. Ліквідована королівством Угорщина
- 30 червня 1941 — проголошення відновлення незалежності Української держави. Ліквідована німецьким Третім Рейхом

Декларація про державний суверенітет (1990)

16 липня 1990 року Верховною Радою Української РСР була прийнята Декларація про державний суверенітет України. Це була не перша декларація такого типу у СРСР.

11 березня 1990 року Литва проголосила свою незалежність від СРСР

12 червня 1990 була прийнята Декларація про державний суверенітет РРФСР

Перебуваючи під тиском суспільних настроїв, 16 липня 1990 на з'їзд КПУ прийняв резолюцію «Про державний суверенітет Української РСР». Оскільки більшість у Верховній Раді УРСР формально складали комуністи, того ж дня депутати Верховної Ради УРСР прийняли Декларацію на виконання резолюції з'їзду.

Проте Декларація про державний суверенітет України далеко випередила декларацію Росії та резолюцію КПУ. Це фактично була програма побудови незалежної держави.

Практично всі положення Декларації суперечили чинній на той час Конституції УРСР. Але заключним в Декларації стало положення про те, що принципи Декларації про суверенітет України будуть використані для укладення нового союзного договору.

Спроба державного перевороту у СРСР

- 19 серпня 1991 року з метою повернення суспільства до попередніх порядків була здійснена спроба державного заколоту. Його ініціатори — представники вищого державного керівництва СРСР — заявили, що у зв'язку з начебто хворобою Президента СРСР М. Горбачова його обов'язки виконуватиме Г. Янаєв, а країною керуватиме Державний комітет з надзвичайного стану.
- ДКНС оголосив про запровадження на півроку в окремих районах СРСР надзвичайного стану. Призупинялася діяльність всіх політичних партій, окрім КПРС, громадських організацій і рухів демократичного спрямування, заборонялися мітинги, демонстрації, страйки, запроваджувалася жорстка цензура над засобами масової інформації, призупинявся вихід газет, крім кількох лояльних до ДКНС. У Москві, де відбувалися головні події, було запроваджено комендантську годину, виведено на вулиці та майдани війська.
- Вранці того ж дня у Києві представник ДКНС генерал В. Варенников, зібравши командирів військових частин гарнізону міста, наказали виконувати всі розпорядження ДКНС, ультимативно зажадали підтримки ДКНС з боку Верховної Ради та уряду республіки. Керівництво Компартії України направило на місця шифротелеграму із завданням партійним комітетам всіяко сприяти діям ДКНС. Лояльність щодо нього виявила більшість облвиконкомів республіки та керівництво Кримської АРСР.
- Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук у своєму виступі по республіканському радіо закликав громадян до спокою і витримки, запропонував зосередитися на розв'язанні найважливіших проблем повсякденного життя, заявивши, що відповідні оцінки і висновки зробить Верховна Рада України та її Президія. Президія Верховної Ради УРСР лише ввечері 20 серпня прийняла заяву, в якій зазначалося, що постанови ДКНС, поки це питання не вирішить Верховна Рада України, не мають юридичної сили на території УРСР.

Проголошення незалежності

- 24 серпня 1991 р. Верховна Рада України прийняла Історичний документ виняткового значення для долі українського народу — Акт проголошення незалежності України. У ньому зазначалося:

«Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року, продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні, виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про Державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної Української держави — України. Територія України є неподільною і недоторканою.

Віднині на території України мають чинність винятково Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

Верховна Рада України.»

- За Акт проголосувала абсолютна більшість депутатів Верховної Ради. УРСР перестала існувати. На геополітичній карті світу постала нова самостійна держава — Україна.

Референдум

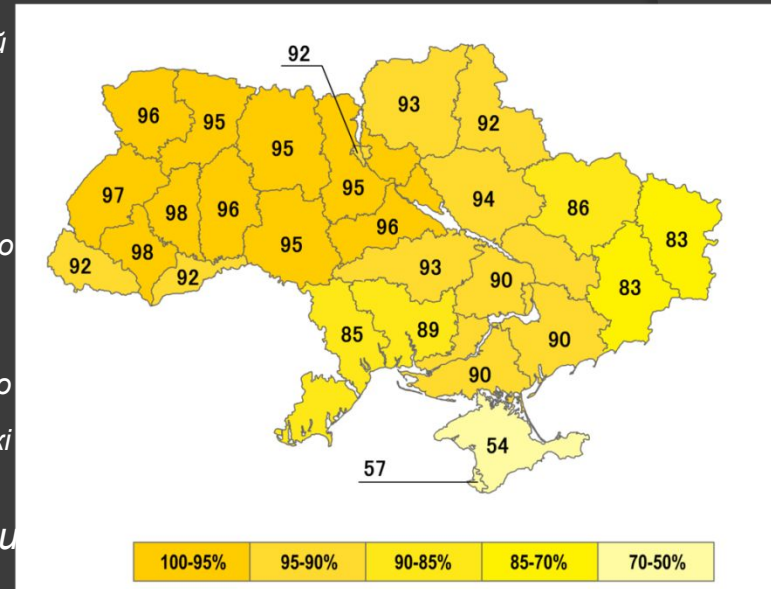
(Всеукраїнський референдум 1991)

На підтвердження Акту проголошення незалежності, Верховна Рада України вирішила провести 1 грудня 1991 р. республіканський референдум. Він був потрібен, щоб нейтралізувати політичні спекуляції противників української незалежності, особливо у східних і південних областях республіки, які заявляли, що народ буцімто не підтримує Акт про незалежність. Союзне керівництво на чолі з президентом СРСР М. Горбачовим, не втрачаючи надій на укладення нового союзного договору, вело активну роботу в цьому напрямі. Крім того, світове співтовариство не поспішало з визнанням самостійності України, вичікуючи, як розгортатимуться події. На всеукраїнському референдумі кожен громадянин мав чітко відповісти «Так, підтверджую», або «Ні, не підтверджую» на запитання: «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?»

Із 37885,6 тис. громадян України, котрі були внесені до списків для таємного голосування, взяли участь у голосуванні 31891,7 тис. (84,18 %). Із них позитивно відповіли 28804,1 тис. виборців (90,32 %). Зокрема, у Криму відповіли на запитання референдуму «Так, підтверджую» 54,19 % громадян, у Севастополі — 57,07 %;

у Донецькій, Луганській, Одеській, Харківській областях підтвердили Акт про незалежність понад 80 % виборців; в Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській, Волинській, Рівненській, Житомирській, Київській, Хмельницькій, Черкаській, Вінницькій областях за незалежність проголосувало понад 95 %, у решті областей — понад 90 % громадян.

За результатами референдуму вже ні в кого не могло бути сумніву, чи український народ хоче мати свою самостійну державу. Втретє за 350 років від Визвольної війни середини XVII століття Україна здобула самостійність. Головним завданням стало збереження незалежності й суверенності Української держави, недопущення помилок, зроблених на двох попередніх етапах існування державності, — у середині XVII ст. і в 1917—1920 рр.

Формування (утвердження) атрибутів державності

- 24 серпня 1991 р. вона офіційно отримала назву — Україна, що відповідає історичній традиції. Розпочався процес утвердження атрибутів державності, без яких не існує суверенних держав.
- 4 вересня 1991 р. над куполом будинку Верховної Ради замайорів національний синьо-жовтий український прапор, а 28 січня 1992 р. він отримав статус державного.
- 15 січня 1992 р. державним гімном України стала музика композитора М. Вербицького на слова П. Чубинського «Ще не вмерла Україна...».
- 19 лютого 1992 р. Верховна Рада затвердила тризуб як малий герб України. Національна символіка перетворилася на державну.

Незалежна Україна

Після провалу серпневого заколоту посилились відцентрові настрої в українському суспільстві. Союзні органи влади втратили контроль над подіями у радянських республіках, а консервативні великодержавні сили були тимчасово деморалізовані, Компартія України опинилася під заборотою. Більшість колишніх комуністів підтримала ідею незалежності. Соціально-економічне життя в СРСР восени 1991 р. стрімко погіршувалося і народні маси щиро сподівалися, що в самостійній Україні становище швидко зміниться на краще, тому теж у переважній більшості підтримали незалежність. Світове співтовариство загалом позитивно поставилось до намагання радянських республік здобути незалежність і не заважало розпаду СРСР. Україна стала суверенною державою без кровопролиття, мирним шляхом.

2. Помаранчева революція

- Найяскравішою подією поч. XXI ст., що хвилею мирних акцій протесту протягом листопада — грудня 2004 р. прокотилася Україною, стала Українська помаранчева революція, названа так за кольором символіки претендента на президентську посаду В. Ющенка. Вона пробудила українців, змусила їх поважати себе, викликала у мільйонів людей почуття національної гідності, гордості, само-ототожнення з поняттям "громадянин України".
- Поштовхом до революції стали масові фальсифікації з боку влади під час президентської виборчої кампанії 2004 яка стала найбруднішою за всю історію державної незалежності. Претендентами на президентську посаду було зареєстровано 24 особи, серед яких найбільшу Довіру мали лідер найчисленнішої парламентської фракції "Наша Україна" В. Ющенко та прем'єр-міністр і кандидат від владної коаліції В. Янукович.
- Прагнучи перемогти будь-якою ціною, провладна команда організувала інформаційну блокаду опозиції, вдавалася до тиску на виборців та журналістів, застосовувала брудні технології, чинила провокації. Найганебнішою подією президентської кампанії було отруєння В. Ющенка, яке сталося за досі нез'ясованих обставин.

Помаранчева революція

Вранці 22 листопада київський майдан Незалежності заряснів помаранчевими кольорами. Так розпочалася Українська помаранчева революція. За суттю вона була революцією духу, кампанією загальнонаціональних протестів, мітингів, пікетів, страйків, інших акцій громадянської непокори мільйонів людей проти антидемократичного режиму, який, сфальсифікувавши вибори, намагався нав'язати суспільству на найвищу державну посаду свого кандидата. Зрештою, це була реакція громадян, які усвідомили, що саме народ є джерелом влади.

Головною рушійною силою і найактивнішим учасником революції була молодь, передусім студентська, ідеологом — інтелігенція, а соціальною базою — середній клас. Революцію беззастережно підтримали українське селянство і фермерство, значна частина міського населення.

24 листопада Центральна виборча комісія (ЦВК), незважаючи на дані екзит-полів, паралельного підрахунку голосів, негативну реакцію як української, так і світової громадськості, у т. ч. ЄС, ПАРЄ, НАТО, ОБСЄ, на численні порушення у другому турі виборів, проголосила переможцем президентської кампанії кандидата від влади В. Януковича. Остаточні результати виборів були такими: за В. Януковича 49,46 %, за В. Ющенко — 46,61 % голосів.

Команда В. Ющенко відповіла тим, що створила Комітет національного порятунку, який взяв на себе відповідальність за захист української демократії, оголосила Всеукраїнський політичний страйк і закликала демонстрантів блокувати громадські будівлі, в т. ч. Кабінет Міністрів і президентську адміністрацію.

Символом свободи, демократії і нескореності духу українського народу став київський Майдан, який прикував до себе та України увагу всього світу. Структурно він, як і "майдани" багатьох інших населених пунктів України, складався з 3 частин: сцени, де майже цілодобово чергувалися виступи політиків та артистів, наметового містечка, котре нараховувало кілька тисяч наметів, та, власне, людей, які стояли на Майдані.

3. Революція Гідності

◎ *Революція Гідності (також Київський Майдан, Майдан у Києві, Євромайдан та Єврореволюція) — політичні та суспільні зміни в Україні з 21 листопада 2013 до лютого 2014 року, викликані відходом політичного керівництва країни від законодавчо закріпленого курсу на Європейську інтеграцію та подальшою протидією цьому курсу. Однією з головних причин протестів стала надмірна концентрація влади в руках Віктора Януковича та його «сім'ї».*

Законодавче забезпечення Угоди

- *Угода про асоціацію між Україною та ЄС готувалась відповідно до законодавчо закріплених пріоритетів зовнішньої політики України: Стратегії інтеграції України до ЄС (1998)¹, Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (1994), інших документів, які разом визначали пріоритети європейського напрямку розвитку України та передбачали створення інституційних інструментів реалізації цих пріоритетів.*
- *Стратегія інтеграції України до ЄС також базувалась на позиції та стратегії ЄС щодо України (1994, 1999), інших рішеннях Ради ЄС щодо України.*
- *Стратегія інтеграції України до ЄС визначала основні пріоритети діяльності органів виконавчої влади щодо створення передумов набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі та входження України до європейського політичного (в тому числі у сфері зовнішньої політики і політики безпеки), інформаційного, економічного і правового простору. Отримання статусу асоційованого члена ЄС визначалось цією стратегією як головний зовнішньополітичний пріоритет України у середньостроковому вимірі.*

Зрив підписання Асоціації з ЄС

- ◉ *В останній тиждень підготовки угоди в інформаційному просторі України з джерел, близьких до владних структур України, з'явилась інформація, що для асоціації з ЄС Україні потрібно 160 млрд доларів США. Ця інформація подавалась, в тому числі, на найвищому рівні. Так, наприклад, 27 листопада про це заявив Президент України В. Ф. Янукович. Як один з індикаторів розрахунків наводилась сума допомоги, надана ЄС Польщі, Чехії, Словаччині і Угорщині в період із 1991 по 2015 рік, додатково збільшена в 1.5 рази. При цьому замовчувалось, що переважну частину від суми допомоги — 86,5 % — ці країни отримали не як асоційовані, а як повноправні члени ЄС, тобто, перебуваючи в стані відносин із ЄС, які виходили за межі положень Угоди про асоціацію ЄС та України.*
- ◉ *2 грудня Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що ніяких 160 млрд. Україна у ЄС не просила. Цього ж дня Перший віце-прем'єр України Сергій Арбузов заявив, що у вересні 2013 року надавав розрахунки, відповідно до яких Уряду України було достатньо 3-5 мільярдів як сума, яка б дозволила запустити процеси модернізації економіки.*
- ◉ *Таким чином, надумана неможливість отримання до 2017 року допомоги на суму 160 млрд використовувалась як один із мотивів гальмування підготовки угоди. Як наслідок, комісар ЄС Штефан Фюле з цього приводу зазначив, що досвід вступу в ЄС інших країн вказує, що такі цифри є необґрунтованими.*

Подальша протидія Уряду курсу на Євроінтеграцію

- Починаючи з заяви Уряду про призупинення підготовки євроінтеграції основним спікером заяв про «невигідність» курсу на євроінтеграцію лишався Уряд та його Прем'єр-міністр Микола Азаров:
  - 1 грудня Микола Азаров заявив, що бюджет буде сформований за результатами його візиту до Москви.
- 7 грудня Микола Азаров заявив, що Україна не отримає безвізовий режим з ЄС, «якщо Росія не схвалить».
- 14 грудня Микола Азаров заявив, що для отримання безвізового режиму з Європейським союзом Україні необхідно узаконити одностатеві шлюби і прийняти закон про рівність сексуальних меншин. Коментуючи цю заяву, голова представництва Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський сказав: «тут немає нічого спільного з реальністю», зазначивши, що така заява була зроблена «можливо тому, що треба знайти додаткові доводи і докази для людей у тому, що Європейський Союз — це не шлях для України».
- 17 грудня Віктор Янукович домовився про отримання від Росії \$15 млрд шляхом купівлі Росією українських цінних паперів.
- 20 грудня Микола Азаров заперечив, що Росія застосовувала шантаж і розв'язала проти України торговельну війну, щоб не допустити підписання Угоди про асоціацію.
  - 27 грудня була зроблена заява, що «Україну ніхто в ЄС не кличе».

Результати

- Основним геополітичним наслідком Революції є вихід України із зони впливу Росії в економічній та політичній сферах, та відносне зменшення залежності від Росії в культурній сфері.
- В економічній сфері вихід України із зони впливу Росії відбувся через істотне зменшення залежності від критичного для економіки України імпорту з Росії енергоносіїв. Цьому сприяли два чинники: збільшення експорту енергоносіїв з Європи; зменшення внутрішнього енергоспоживання через війну на сході України та російську інтервенцію до Криму. Також зменшення залежності відбулось через розрив торгових відносин з Росією: внаслідок введення проти Росії міжнародних санкцій через її агресію проти України; та ведення Росією торговельної війни проти України («Сирна війна», «Шоколадна війна», знищення санкційних продуктів тощо).
- В політичній сфері зменшення залежності було досягнуте як в наслідок наявності військового протистояння між Україною і Росією, так і через очищення політичної системи України від проросійських сил в результаті проведених в Україні виборів Президента, парламентських та місцевих виборів.
- В культурній сфері зменшення залежності відбулось в наслідок обмеження на концертну діяльність в Україні для акторів, які публічно підтримали агресивну політику Путіна, та заборону трансляції частини російської теле- та кінопродукції, яка пропагує або прославляє російські силові структури та імперську політику. Тим не менше, частка російської та російськомовної телепродукції в українському медійному просторі все ще лишається непропорційно високою

4. Помаранчева революція і Євромайдан – у чому різниця?

- ⦿ *Менш ніж за десятиліття Україна переживала другий переворот. Однак Помаранчева революція була винятково політичною. Євромайдан відображає більш глибокі соціальні зрушення в Україні. Це громадський рух, де політики змушені грати на рівних із суспільством. І він намагається домогтися нових правил гри.*

Якщо так звана Помаранчева Революція 2004 дбала про одну людину - Віктора Ющенка, сподіваючись, що той змінить корумповану систему нації, то цьогорічні протести спрямовані на розвиток громадянського суспільства. Насамперед під час Євромайдану величезну роль відіграло залучення чималої частини українців через соціальні мережі. Саме через них проводилася координація всіх дій. У 2004 році можна було показувати народові що завгодно, інтерпретуючи позицію на свій лад. Нині є вебкамери й паралельне інтернет-телебачення, де кожен може все побачити на власні очі та дійти висновків, наскільки ті чи інші ЗМІ об'єктивно висвітлюють ситуацію в країні. Також українці проти політичної символіки на площах. Євромайдан почався з громадської ініціативи - опозиційні політики просто використовували перші збори українців як майданчик для подальшого просування акції протесту.

- ⦿ *Стосовно технології проведення самих мітингів, то вони не особливо відрізняються. Наприклад, встановлення наметів таке ж, як і 2004 року, тільки більш хаотично і не так організовано.*

В епоху першого Майдану Україна була чітко розділена два табори: хто не з нами, той проти нас. Сьогодні такої монолітності немає. Акції прихильників євроінтеграції збирають по кілька тисяч осіб навіть у південних та східних містах.

Після президентських виборів 2004 року чимала частина виборців залишилася незадоволена їх результатами. У людей відібрали право вибирати собі владу. У 2013 році обурення мас викликає незрозумілий демарш керівників держави, які півроку готували країну до укладання угоди з Євросоюзом, а за тиждень спокійнісінько собі позадкували. Іншими словами, у 2004 році вся справа була в сподіваннях на майбутнє, а в 2013-му - в розчаруванні в минулому).

І ще не менш важлива й суттєва різниця між Помаранчевою революцією та Євро майданом: відставки уряду хочуть не лише опозиціонери, а й більша частина українських громадян.

Українські реалії

Не бракує тверджень, що Україна підвладна авторитаризму (навіть диктатурі) та інфікована авторитаризмом через особливості відправлення в ній влади та невміння наших людей самостійно облаштовувати своє життя. Повністю заперечувати це було б абсолютним безглуздом.

Разом з тим історична природа і пов'язана з нею ментальність українського народу, розклад політичних сил, наявність доволі сильної опозиції, якій у ряді регіонів фактично належить влада (інша справа, що вона за своєю сутністю сама тяжіє навіть до диктату), різновекторні суспільні погляди та устремління (взяти хоча б ставлення до ЄС та ЄП), відмінності у ціннісних орієнтаціях та життєвих установках, розбрат у релігійному середовищі, яке часто-густо нагадує політичні партії, що, окрім іншого, ще й моляться, неослабна зовнішня увага до України, незалежні і диверсифіковані за патронатом ЗМІ та широкий доступ до Інтернету — ці та інші чинники відіграють роль запобіжника від спроб (а вони скрізь були, є і будуть) концентрації влади в одних руках. Скажімо, й надалі на президентських виборах переможець матиме підтримку у межах 50+, а у Верховній Раді не буде виразно домінуючої, не кажучи вже про конституційну, більшості. Можливі лише варіанти на місцевому рівні.

Як на мене, особливість моменту — не стільки у персоніфікації влади, скільки у персоніфікації відповідальності за стан справ у країні.

Закоріненим виглядає те, що українська влада тотально оцінюється негативно, користується невисоким авторитетом у людському сприйнятті. Наше суспільство настільки вдарене політикою негативного змісту, що критика влади вважається обов'язком і гарним тоном, ознакою принциповості та прогресивності, навіть європейської обраності.

Вже майже за традицією у фокусі суспільної критики завжди перебуває Президент України. Звинувачування з боку людей, як правило, мало хто чує і звертає на них увагу. Звісно, це погано. Але коли неприємні відгуки й характеристики, у тому числі особистого характеру, суцільним потоком звучать від народних депутатів, лідерів громадської думки, представників самоврядування і виконавчих структур, тобто самих представників влади, формальних союзників і політичних соратників, які переслідують свої цілі — від благородних до задоволення особистих амбіцій і помсти — тоді такі оцінки отримують повністю інший резонанс, мають вигляд ледь не офіційної лінії. У такий спосіб — свідомо чи мимохідь — формується розгульний суспільний психоз, який, наприклад, зіграв багато в чому роль рушія трагічних подій у Росії у 1917 році. Тоді навіть великі князі нещадно критикували Миколу I і його сім'ю, чіпляли червоні банти і першими стали жертвами кривавого молоху.

Глава держави — фігура особлива в системі влади, а тим більше в неусталеній країні, в якій сильне сприйняття влади як обраності. Відповідно демонстративно-викличне приниження першої особи, підміна критики огульним паплюженням неминуче послаблює не просто Президента, а всю державну систему, власне державу.

Парламентаризм у політичних системах

Розповсюдження в світі, включаючи й європейський континент, протестних вірусів демонстрацій свідчить про невдоволення людей не лише авторитарними режимами, а й демократичними системами, які не змогли гарантувати їм права та умови для гідного життя. Це стає проблемою і одним з найбільших викликів нинішньої доби. Потрібна серйозна перебудова політичних систем, щоб вони сповна служили суспільним потребам, а не обслуговуванню правлячої меншості. Належить активізувати зусилля для подолання партійного егоїзму, розробки життєспроможних і прийнятних сценаріїв розвитку на основі справжнього лідерства та зміцнення демократичних моделей.

Політики мають розуміти важливість таких дій не лише з обов'язку, а й відчувати це серцем, що фактично є синонімом поняття честі.

Прагнення людей до більшого політичного впливу на суспільні процеси, до того, що воля народу має бути основою для повноважень уряду, посилює вимоги до парламентів як ключової ланки та символу представницької держави. За даними дослідження Міжпарламентського Союзу та Програми розвитку ООН (квітень 2012 р.), у 190 із 193 країн діє певна форма парламентаризму, загалом нараховуючи понад 46000 представників (депутатів). Існування парламенту не ототожнюється з демократією, але демократія не може існувати без парламенту.

ООН (квітень 2012 р.), у 190 із 193 країн діє певна форма парламентаризму, загалом нараховуючи понад 46000 представників (депутатів). Існування парламенту не ототожнюється з демократією, але демократія не може існувати без парламенту.

Громадський тиск на парламенти зараз є більшим, ніж будь-коли. За особливих нинішніх умов якраз вони покликані забезпечувати діалог і компроміси, консолідувати та формулювати інтереси всієї нації, ефективно контролювати виконавчу гілку влади, забезпечувати стратегічні та ефективні відповіді на зміни у вимогах громадськості до представництва її інтересів. Небезпекою для них є неспроможність парламентів сповна відповідати підвищеним суспільним очікуванням. У такий спосіб підривається віра в парламентський процес.

Нам особливо необхідна зрозуміла відповідь на доленосне питання: чому ніяк не складається в Україні парламент, чому ніяк не складається народне представництво? Чому він нагадує людину, яка крутить педалі велосипеда лише для того, щоб не впасти?

Продиктований вибір

Україна поставлена перед необхідністю остаточного вибору між Євразією і Європою. Він визначатиметься не стільки нашою позицією, скільки результатом змагань між РФ і ЄС за Україну. Схоже, битва за неї ніколи не завершиться.

На стороні європейського пункту призначення — більшість українського політичного класу (панівної меншості), яка керується домінуючим трендом: Європа — це цивілізаційний вибір. Відносно європейського проекту в короткотерміновій перспективі (заглядати за «горизонт» ніхто не збирається) немає підстав для песимізму. Європа залишатиметься потужною опорою геополітичного порядку XXI століття. Тим більше, що в ній живе лише 7% світового населення, а на її долю припадає 25% світового товаровиробництва і 50% витрат на соціальні потреби (за оцінками А. Меркель).

Почавши диктувати жорсткі правила взаємин, які назвали торговельною війною, Росія, за оцінками її ж експертів, вже змирилася і сприймає як даність те, що Україна «підпише Асоціацію і ЗВТ з ЄС й почала готуватися до життя в нових умовах».

Незалежно від того, куди остаточно схилиться Україна, вона не отримає одразу, на що розраховує, більш-менш відчутного позитивного результату. Швидше — навпаки. Не виграють від цього ані Росія, ані Європа. Зокрема, так чи інакше доведеться переглядати рішення про позаблоковий статус країни. Постає необхідність переструктурування Верховної Ради, оскільки фракція КПУ категорично обстоює російський напрям у зовнішній політиці.

Цілком очевидно, що попередня тактика рівновіддаленої наближеності до цих центрів є непрацюючою для втомленої України через тривале перебування у «довгому» 1991 році.

Висновки

Сьогодні наша держава — непостійний член Ради Безпеки ООН, учасник 100 міжнародних організацій. Україна встановила дипломатичні відносини зі 166 державами, має розгалужену мережу дипломатичних та консульських установ (80 у 60 державах), уклала і виконує більш як дві тисячі міжнародно-правових документів. Поглиблюється співробітництво України з НАТО, ОБСЄ, ОЧЕС.

Отже, Україна має всі підстави для того, щоб стати могутньою державою, відіграючи важливу геостратегічну роль у новому світовому порядку XXI ст.

Список використаної літератури

- ◎ <http://www.pomaranch.org.ua/>
- ◎ <http://svobodaslova.in.ua/news/read/21649>
- ◎ <http://uk.wikipedia.org>
- ◎ <http://pidruchniki.com>
- ◎ <http://www.history.vn.ua/book/history3/53.html>

Дякую за увагу!

*Роботу виконала
студентка 1 курсу 4 групи
факультету Захисту рослин,
бітохнологій та екології
Матвійків Анна
Перевірів роботу
доцент кафедри політології
Божко Ольга Антонівна*